

Fangstmænd i Nordøstgrønland

Af Kirsten Caning og Rie Rørmann

Peter Schmidt Mikkelsen: Nordøstgrønland 1908–60, fangstmandsperioden. København, Dansk Polarcenter, 1994. 408 sider, kr. 398.

Nordøstgrønland havde i begyndelsen af dette århundrede en befolkning af en ganske særlig størrelse, nemlig danske og norske fangstmænd, der bosatte sig spredt på kysten, med mange mil til nærmeste nabo. De medbragte forsyninger til et par år samt en god portion mod og udholdenhed. Formålet var at indsamle skind af ræv og isbjørn, der kunne sælges i Europa og sikre fremtiden derhjemme. Ofte blev det til årelange ophold i Nordøstgrønland.

Dansk Polarcenter udgiver i oktober bogen, der fortæller historien om disse stationer, hvor fangstmænd og siden videnskabsfolk og slædepatruljer overvintrede. Bogen giver et levende indtryk af de mange særegne personligheder. Den indeholder desuden en fuldstændig liste over huse, hytter og stationer i området, oplysninger indsamlet gennem års tålmodig forskning i arkiverne og hos fangstmændene. Hytterne var primitive, men de gav husly midt i ødemarken.

Forfatteren er Peter Schmidt Mikkelsen, der som medlem af Slædepatruljen Sirius tilbragte årene 1977–79 i Nordøstgrønland. Under de lange slæderejser blev interessen vakt for de få og ofte meget beskedne bygninger fra fangstmandsperioden, de eneste tegn på menneskelig aktivitet, man mødte.

Arbejdet med bogen startede i 1987 under planlægningen af en rejse til Nordøstgrønland. – Turen skulle foregå i sommeren 1989, og vi var fire venner bag ideen – en kajakrejse fra Daneborg til Mesters Vig, fortæller Peter Schmidt Mikkelsen. Området kendte jeg udmærket fra min tid ved slæde-

Ved ihærdigt detektivarbejde er det lykkedes forfatteren Peter Schmidt Mikkelsen at opspore efterlevende efter mange af fangstmændene. Mange af bogens illustrationer stammer fra deres private samlinger. Dette billede stammer fra en samling, som Peter Schmidt Mikkelsen fandt frem til via en gammel lokaltelefonbog, han faldt over på et loppemarked.

patruljen Sirius i årene 1977–1979. Naturen ville tale for sig selv. Den havde betaget mig siden jeg første gang oplevede Nordøstgrønland. Øde og storslået, men også uforudsigelig, hvad vejrforholdene angår. Årene ved Slædepatruljen havde lært mig kun at tage en dag ad gangen.

– Hvad ville vi ellers møde på vejen. Intet, undtagen nogle småhytter. Dem kendte jeg også godt. De havde ofte givet mig ly under en snestorm. Bortset fra nogle stensætninger, som eskimoer havde efterladt i fordums tid, ville vi kun træffe disse hytter. De var

de eneste, der vidnede om andre menneskers aktiviteter, men hvem havde bygget dem? Hvornår og hvorfor? kendte nok lidt af historien, men skede at vide mere.

Det blev til års studier af fangstmændenes dagbøger, talrige rejse samtaler med de mennesker, der endnu lever og husker.

Bogen er på 408 sider, rigt illustreret. Prisen er indtil 31.12. 1993 348 plus porto, derefter kr. 398 plus porto og den kan købes hos Dansk Polarcenter eller hos Geografforlaget Fruerhøjvej 43, DK-5464 Brenderslev.